

СВИНАРЬОВА

Ганна Борисівна
y.v.kovtunenka@opu.ua

КОВТУНЕНКО

Дмитро Юрійович
y.v.kovtunenka@opu.ua

ЛОЗАН

Андрій Едуардович

к.е.н., доцент, Одеський
національний політехнічний
університетбакалавр, Одеський національний
політехнічний університетбакалавр, Одеський національний
політехнічний університет

УДК 330.3

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

MODERN TRENDS OF THE DIGITAL ECONOMY'S DEVELOPMENT

У статті визначено поняття цифрової економіки. Досліджено тенденції розвитку цифрової економіки. Виявлено позитивні тренди у розширенні сфер цифрової економіки і передумов розвитку цифрової економіки. Визначено фактори значущості для економічного зростання.

В статье определено понятие цифровой экономики. Исследованы тенденции развития цифровой экономики. Выявлены положительные тренды в расширении сфер цифровой экономики и предпосылок развития цифровой экономики. Определены факторы значимости для экономического роста.

The concept of digital economy is defined in the article. Trends in the development of the digital economy are investigated. Positive trends in expanding the spheres of the digital economy and the prerequisites for the development of the digital economy have been revealed. The factors of significance for economic growth are determined.

Ключові слова: цифрова економіка, електронна економіка, Інтернет, інформаційні технології, розвиток

Ключевые слова: цифровая экономика, электронная экономика, Интернет, информационные технологии, развитие

Keywords: digital economy, e-economy, Internet, information technology, development

ВСТУП

У науковій літературі та періодичних виданнях було підняте питання про перехід України від класичної моделі економіки до цифрової (електронної).

17.01.2018 р. Уряд схвалив Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 рр. та затвердив план заходів щодо її реалізації. Основною метою документа є реалізація ініціатив «Цифрового порядку денного України 2020» (цифрова стратегія) для усунення бар'єрів на шляху цифрової трансформації України у найбільш перспективних сферах.

Це планується досягти шляхом стимулювання економіки та залучення інвестицій, подолання цифрової нерівності, поглиблення співпраці з ЄС у цифровій сфері та розбудови інноваційної інфраструктури країни та цифрових перетворень.

Реалізація заходів Концепції має забезпечити:

– стимулювання економіки та залучення інвестицій;

– основу для трансформації вітчизняних індустрій в конкурентоспроможні та ефективні за рахунок їх «цифровізації»;

– вирішення проблеми «цифрового розриву», наближення «цифрових» технологій до громадян, у тому числі, шляхом забезпечення доступу громадян до широкосмугового Інтернету, особливо у селищах та великих містах;

– створення нових можливостей для реалізації людського капіталу, розвитку інноваційних, креативних і «цифрових» індустрій та бізнесу;

– розвиток експорту «цифрової» продукції та послуг (ІТ-аутсорсинг) [1].

Позитивні сторони від переходу країни до нової економічної моделі можна оцінити за досвідом таких країн, як Швеція, Корея, Естонія, Ірландія, та Ізраїль. Прямий результат переходу до електронної економіки становить 20% ВВП протягом п'яти років.

Питань, що стосуються проблем і тенденцій розвитку цифрової економіки присвячені роботи таких українських та зарубіжних вчених, як В. Бауер, М. Войнаренко, Н. Караєва, А. Кешелова, І. Малик.

МЕТА РОБОТИ полягає у дослідженні стану цифрової економіки, а також визначення основних тенденцій розвитку.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є наукові роботи, матеріали періодичних видань, ресурси Internet, нормативно-правові акти та методи структурно-логічного аналізу.

РЕЗУЛЬТАТИ

Внаслідок економічних реформ було прийнято на прямок переходу до цифрової економіки. Метою якої є оптимізація робочих процесів, повна або часткова комп'ютеризація, швидкий доступ до інформації. Із

зростанням населення планети відбувається мобілізація ресурсів і електронна економіка вже не може обмежуватися тільки бізнесом за рахунок електронної комерції і сервісів.

На даний момент цифрова економіка зачіпає майже кожен аспект життєдіяльності: охорона здоров'я, освіта, медицина, Інтернет-банкінг тощо.

«Цифрова» (електронна) економіка – це економіка, яка існує в умовах гібридного світу. Гібридний світ – це результат злиття реального та віртуального світів, що відрізняється можливістю здійснення всіх «життєво необхідних» дій в реальному світі через віртуальний. Необхідними умовами для цього процесу є висока ефективність і низька вартість інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і доступність цифровий інфраструктури [2].

Основним принципом цієї економіки є повна, а також індивідуальна клієнт орієнтованість. Суть цифрової економіки полягає в необхідності реалізації реальних продуктів, як в реальному світі, з матеріальними процесами і технологіями, так і у віртуальному з такими ж характеристиками, властивостями і параметрами.

Значимість електронної економіки складно переоцінити, оскільки за даними різних джерел цифрова економіка вимагає зміни більше 50% галузей. А пов'язано це зі змінами, які викликає зміна або впровадження нових інформаційних технологій. Яскравим прикладом даних змін є бізнес-моделі, крім кардинального перетворення, підвищується продуктивність в результаті усунення посередників, таким чином, оптимізується весь процес від виробництва до реалізації.

Експерти Світового банку з'ясували, що зі збільшенням числа користувачів високошвидкісного Інтернету на 10%, є можливість щорічного приросту ВВП на 0,4-14% [3].

У зарубіжній літературі широко застосовується поняття е-економіки, це та ж цифрова економіка, заснована на інформаційних технологіях, мета якої є розробка, продаж і впровадження електронних товарів і сервісів.

E-government (електронний уряд) – це спосіб реалізації взаємодії між органами державної влади, фізичними і юридичними особами, а також іншими суб'єктами економіки за принципом цифровий економіки.

Значимість е-економіки підтверджується щорічним зростанням сегменту в ВВП країн практично на 20 %, в розвинених державах цей показник становить приблизно 7 %.

В межах цифрової економіки стрімко з'являються нові можливості для підприємницької діяльності та приватної зайнятості. Інвестиції в більшості випадків вкладені в галузь інформаційних технологій дають можливість економічного підйому, створення нових робочих місць, поява затребуваних послуг для населення і бізнесу, зменшення витрат на державне управління шляхом впровадження e-government (електронного уряду). А саме повне покриття широкосмуговим Інтернетом території України, дає можливість розповсюдити використання цифрових сервісів у багатьох сферах. Зростання кількості Інтернет користува-

чів з 5 млн. до 15 млн. в період з 2016 по 2021 рр. дозволяє 95 % всіх магазинів, салонів та сервісів проводити безготівковий розрахунок. Це зменшить витрати на друк паперових грошей, а також буде сприяти виходу економіки з тіні. У результаті чого зросте продуктивність праці і доходи громадян. Значно зменшиться рівень корупції, тому що значна більшість грошових переказів та сплат будуть проводитися у електронній формі та автоматично дублюватися в декількох реєстрах. Цифрова сфера може сформувати понад 350 тис. нових робочих місць по всій країні. Однак в певних країнах загальний ефект може виявитися слабше і розміщуватися нерівномірно [4-5].

Для отримання максимуму від цифрових дивідендів слід зрозуміти, як взаємодіють, нові технології з іншими факторами розвитку, які отримали назву «аналоговими доповненнями» [6].

До заходів урегулювання відносяться такі складові [7-9]:

- нормативно-правова база, що створює динамічну ділову сферу в межах якої підприємства і домогосподарства застосовуються цифрові технології для створення здорової конкуренції та інноваційних рішень, зниження витрат на витрати, підвищення комфортності умов праці;

- навички, що дають можливості використовувати ІТ;

- інститути, що сприяють і допомагають у використанні інформаційні технології.

Проте, достовірно оцінити вплив цифрової економіки складно через підрахунок взаємозв'язків, які стають можливими для економічних об'єктів за допомогою електронних сервісів та вільного доступу для аналізу метаданих.

ВИСНОВКИ

По всьому світу частка традиційної економіки зменшується, а цифрової – збільшується, надаючи могутні переваги для країн та бізнесу.

Україна зобов'язана розпочати масштабну цифровізацію всіх галузей економіки та базових сфер життєдіяльності, максимально інвестуючи в розвиток цифрових інфраструктур, інновації та сучасні технології.

Україні потрібен «цифровий стрибок». Масштаб і темп цифрових трансформацій повинні стати ключовими характеристиками розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації [Електронний ресурс]: Урядовий портал. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-shvalen-nya-koncepciyi-rozvitku-cifrovoyi-ekonomiki-ta-suspilstva-ukrayini-na-20182020-roki-ta-zatverdzhennya-planu-zahodiv-shodo-yiyi-realizaciyi>

2. Введение в «Цифровую» экономику / А.В. Кешелава, В.Г. Буданов, В.Ю. Румянцев и др.; под общ. ред. А.В. Кешелава; гл. «цифр.» конс. И.А. Зимненко. – ВНИИГеосистем, 2017. – 28 с. (На пороге «цифрового будущего». Книга первая).

3. Цифрова економіка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/growth/sectors/>

digital-economy/index_en.htm

4. Караєва Н.В. WEB та мобільні технології в економіці: конспект лекцій. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 158 с.

5. Ковтуненко К.В. Інноваційна інфраструктура: напрямки розвитку та участь держави / К.В. Ковтуненко, Ю.В. Ковтуненко // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – Львів, 2012. – №725 – С. 122-125.

6. Ковтуненко Ю.В. Умови забезпечення економічно безпечного інноваційного розвитку підприємств промислового сектору / Ю.В. Ковтуненко // Економічний дискурс. Міжнародний науковий журнал – 2017. – Випуск 3. – 2017. – С. 138-146.

7. Ковтуненко К.В. Система управління інноваційними ідеями підприємства / К.В. Ковтуненко,

Ю.В. Ковтуненко // Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Менеджмент розвитку соціально-економічних систем у новій економіці» (м. Полтава, 19 жовтня 2017 р.). – Полтава: ПУЕТ, 2017 – С. 242-244.

8. Ковтуненко К.В. Теоретико-методологічні засади формування інтелектуального капіталу інноваційно-активного промислового підприємства в умовах стратегічних змін: [монографія] / К.В. Ковтуненко. – Одеса: ФОП Бондаренко М.О., 2014. – 492 с.

9. Ковтуненко К.В. Електронний бізнес як складова інформаційної економіки / К.В. Ковтуненко, К.О. Танащук // Проблеми і перспективи інновац. розвитку економіки в контексті інтеграції України в Європ. науково-інновац. простір: матеріали конф., 15-16 верес. 2016 р. - 2016. - С. 60-64.